

رضا اکبری نوری*

شطرنج سیاسی

این روزها همه توجه ایرانیان به نتیجه انتخابات امریکا است؛ از جریان‌های سیاسی گرفته تا مردم عادی، از کارفرمایان و اقتصاددان‌ها تا جریان‌های حکمرانی، از قیمت کالاها تا نرخ ارز و طلا و حتی افت و خیز بورس در ماه‌های آتی را معطوف به نتیجه انتخابات امریکا می‌کنند.

۱- برخی از تحلیلگران سیاسی که به ZWNJ؛ دنبال تحلیل یا تجویز آرایش سیاسی ایران پس از انتخابات امریکا هستند این موضوع را بهانه کرده و ZWNJ؛ اند تا یکبار دیگر برهون ایجاد یک نظام سیاسی بسته و ZWNJ؛ تر و حتی مایل به نظامی و ZWNJ؛ گری بکوبند. آیا همه آنچه که اینجا ذکر شد و دیگر چیزهایی که می و ZWNJ؛ شود به این فهرست اضافه کرد عادی است؟ معتقدم، پرسش مهم برای ما این نیست که نتیجه انتخابات امریکا چه تأثیری بر آرایش سیاسی ایران خواهد گذاشت؟ بلکه باید بپرسیم چرا به نقطه و ZWNJ؛ ای رسیدیم که تا این اندازه نتیجه انتخابات یک کشور دیگر می و ZWNJ؛ تواند در سرنوشت ما مؤثر شده باشد؟ پرسش دیگر این است که در کدام یک از دیگر کشورهای جهان تا این اندازه حتی زندگی عادی و روزمره و ZWNJ؛ شان وابسته به نتیجه انتخابات در یک کشور دیگر است؟ آیا واقعاً این اندازه که نشان می و ZWNJ؛ دهیم، امریکا و نتیجه انتخابات در آن بر سرنوشت ما مؤثر است؛ تا جایی که حتی بسیاری از ما، از ایران و آرایش سیاسی و وضعیت اقتصادی و اجتماعی و ZWNJ؛ قبل و ZWNJ؛ پس؛ از انتخابات امریکا صحبت می و ZWNJ؛ کنیم؟

بگذارید صریح بگویم به و ZWNJ؛ نظر می و ZWNJ؛ رسد که این پرسش و پاسخ به آن و در نهایت نتیجه و ZWNJ؛ ای که از آن می و ZWNJ؛ گیریم برای انسان ایرانی و حکمرانی ایرانی از نان شب هم واجب و ZWNJ؛ تر شده است. حتی واجب و ZWNJ؛ تر از فرهنگ، اخلاقیات جامعه و افراد، از اقتصاد، از توسعه و پیشرفت. آیا واقعاً تا این اندازه امریکا در وضعیتی که برای ما پدید آمده، مؤثر بوده است یا در وضعیت آتی ما مؤثر خواهد بود؟

۲- جهان سیاست و ZWNJ؛ جهانی اقتصادی و ZWNJ؛ است. مدیریت سیاسی مانند دیگر انواع مدیریت و ZWNJ؛ ها نمی و ZWNJ؛ تواند از اقتضانات خودش فاصله بگیرد. قطعاً در نظام بین و ZWNJ؛ الملل دوستی به و ZWNJ؛ معنایی که می و ZWNJ؛ توانیم از رابطه بین دو دوست سراغ بگیریم نخواهیم یافت. نظام بین و ZWNJ؛ الملل محل رقابت و استفاده حداکثری از همه فرصت و ZWNJ؛ هایی است که ایجاد می و ZWNJ؛ شود یا موفق می و ZWNJ؛ شویم ایجاد کنیم. کشورهای جهان، همه به و ZWNJ؛ دنبال کسب این فرصت و ZWNJ؛ ها برای به حداکثر رساندن منافع ملی خود هستند. از این رو، در رقابت با یکدیگر متحدانی دارند، شرکایی و با دیگر کشورها همکاری و ZWNJ؛ های دور و نزدیک. در این بین جای زیادی برای دشمنی باقی نمی و ZWNJ؛ ماند.

امروز که به مناسبات کشور چین با امریکا نگاه می و ZWNJ؛ کنید، ضمن آنکه رقابت بسیار سرسختانه و ZWNJ؛ ای بر سر تصاحب منافع و فتح قله و ZWNJ؛ ها با یکدیگر دارند و حتی به تحریم یکدیگر هم گاه اقدام می و ZWNJ؛ کنند، در نهایت به آن اندازه از دشمنی نمی و ZWNJ؛ رسند که به نادیده گرفته شدن منافع کشورشان منجر شود.

۳- برجام و تلاش عاقلانه و ZWNJ؛ ای که در آن صورت گرفت یکی از جدی و ZWNJ؛ ترین و عقلائی و ZWNJ؛ ترین نمادهای فهم اقتضایی جهان سیاست در نظام بین و ZWNJ؛ الملل بود که می و ZWNJ؛ توانست به اصلاح بسیاری از مناسبات ما با جهان و کشورهای منطقه منجر شود. اینکه می و ZWNJ؛ نویسم و ZWNJ؛ اصلاح مناسبات و ZWNJ؛ باز به هیچ عنوان معنای سیاه و سفیدی ندارد؛ همان فهم اقتضایی و بهره و ZWNJ؛ برداری از حداکثر فرصت و ZWNJ؛ هاست.

بر این باورم، نوع نگاه ما به امریکا و متعاقباً غرب، مانع از این شد تا بتوانیم از فرصت تاریخی برجام برای کاهش دشمنی و ZWNJ؛ های امریکا علیه خودمان بدرستی بهره و ZWNJ؛ برداری کنیم. واقعیت این است که ما در برجام اصلاً امریکا را ندیدیم و به یک معنا نادیده گرفتیم. این حرف، حرف مهمی است. ما می و ZWNJ؛ توانستیم از طریق برجام نوع تعاملی را با امریکا برقرار کنیم که ضمن حفظ اصول خودمان که مبتنی بر منافع ملی و باورهای ما بود، مخاطرات امریکا را هم برای ایران

کاهش دهیم و حتی در جاهایی بهره‌زنده‌های بیشتری از آن برای کشورمان داشته باشیم. این جاست که از لزوم اصلاح در نوع نگاه به جهان سیاست در پیکره حکمرانی صحبت می‌کنم. برجام نشانه خوبی از آن بود و قطعاً گام بلندی که حاصل تغییر نگاه بوده است؛ اما چیزهایی کم داشت.

۴- آرایش سیاسی ما پس‌زنده‌ها؛ از انتخابات امریکا هرچه که باشد، چنانچه فهم اقتضایی از سیاست و مدیریت سیاسی نداشته باشد و کماکان سطح تماس افکار و تصمیمات با واقعیت سیاسی کم و ناچیز باشد همچنان خودمان را به امریکا و نتایج انتخابات آن گره زده‌ایم.

ما امروز باید بتوانیم بگوییم که با چه کشور یا کشورهایی به معنای واقعی کلمه اتحاد استراتژیک داریم، کدام کشور یا کشورها شرکای ما هستند و با کدام یک از کشورها همکاری یا همکاری‌هایی داریم. البته این همکاری‌ها، می‌تواند همکاری‌های دور یا نزدیک، کم یا زیاد باشد. قطعاً در این نوع نگاه اقتضایی به سیاست، آرمان‌های ما فدا نمی‌شوند بلکه با فهم درست و عینی از واقعیات حاکم بر جهان سیاست، این امکان را برای خودمان فراهم می‌آوریم تا بتوانیم بیشترین استفاده از فرصت‌ها را برای خودمان ایجاد کنیم. قطعاً در این نوع از نگاه به سیاست، کاهش دشمنی‌های دیگران با خودمان و زیست مسالمت‌آمیز و به دور از تنش‌های مخرب، نقشی حیاتی خواهند داشت.

*استاد علوم‌زنده‌ها؛ سیاسی و تحلیلگر سیاسی

منبع: ایران